

Luka 7, 31-50

Propovijed „Evandjelje po Luki“

napisao Danijel Dragaš (22.6.23.)

Pročitati tekst iz Biblije

1. (Luka 7, 30-33) Ovaj odlomak je više zapravo povezan s prijašnjim događajem nego s onim koji je slijedeći ispred nas. Podsjetimo se, farizeji su odbili Ivanovu poruku i njegovo krštenje, a nakon toga su odbili i Isusovo učenje, tako nam je napisao autor u (Luki 7, 30). Isus stavlja pečat na tu istinu, on u ovom odlomku hoće opisati kako izgleda srce koje je odbilo istinu o Božjem spasenju. Pod naraštaj vjerujem da misli na; vrijednosti, vjerovanja, pravila i svjetonazor koji su bili utemeljeni u religijski sistem tadašnjih Izraelaca i njihove kulture.

1.1. Čitamo da Isus svoj narod uspoređuje s djecom koja sjede na trgu. Svi koji su sada slušali Isusa su znali šta većinom djeca rade na trgovima sela i gradova. Znali su da se djeca tamo sastaju u namjeri da se igraju. Znali su da se djeca često prepiru koju će igru igrati, a kada ne bi mogla nagovoriti svoje prijatelje da igraju igru koju oni hoće, onda bi povlačili svoje roditelje za ogrtač u namjeri da iskoriste njihov autoritet i dobiju šta hoće; „*Mama, tata, Ivan i Petar se neće igrati igre koju ja hoću igrati, recite im da se moraju igrati moje igre. Mama, tata, Šimun neće da mi da svoj štap, ja hoću taj štap, recite mu da mi ga da*“...itd. Šta Isus hoće reći s tom usporedbom? Ja vjerujem ovo; „*Vi ste isti kao i djeca na trgu, potpuno ste zaokupljeni sami sa sobom, ako nešto želite, a ne možete to imati, postajete cendravi kao i mala djeca. Iako je Ivan živio potpuno drugačiji stil života od mene, niste ga poslušali, jer na kraju je nebitno kako izgleda i ponaša se onaj koji vama promovira Božju pravednost, PORUKA je ono šta vama smeta. Ja i Ivan ne igramo po pravilima vaše igre - i to vas boli - to vas iritira - i baš kao cendrava, sebična djeca, vi opravdavate svoje odbijanje Božje pravednosti kroz površne i besmislene razloge. "Ivan ne jede kruha niti pije vino, sigurno je opsjednut zlim duhom",mislite u sebi. "A tek ovaj Isus, on jede i pije sa carinicima i grješnicima, da je on pravi učitelj i glasnik Božji, sigurno to ne bi činio, on je obični pijanica i izjelica, ništa više"...govorite među sobom*“.

1.2. Drugim riječima Isus govori svome narodu da on i Ivan ne igraju na ritam igre koju su farizeji odlučili promovirati na trgovima gradova i sela, i kada su farizeji uvidjeli da se Isus i Ivan ne žele igrati njihove igre, oni postaju cendrava djeca koja čine sve da druge nagovore da je njihova igra najbolja, a u isto vrijeme žele prikazati Isusa i Ivana ljudima koji su ludi jer ne žele igrati njihovu igru.

2. Ok, na kraju odlomka Isus govori; „*Ali mudrost opravdaše sva njezina djeca*“. Ne znam šta je točno mislio pod tim Isus, mogu samo pretpostaviti da govori o mudrosti Božjoj koju su on i Ivan proklamirali svome narodu. Gore je Isus naveo da je ovaj naraštaj kao malo dijete, cendravo, iracionalno, vođeno sebičnim emocijama...pogotovo kad nešto ne ide kako on ili ona hoće. I kada je čovjek u tom stanju, on nije otvoren za razumnu i racionalnu komunikaciju, on ne želi slušati mudrost, ona mu je odbojna, on hoće svojim putem ići. S druge strane, Božja djeca vole mudrost, vole slušati ono šta je razumno i logično za prihvatiti, njih privlači ideja da sve ima smisla, a Božja mudrost im to može dati.

2.1. U (Mudrim Izrekama 8) imamo opis mudrosti - tko je ona, tko ju je stvorio, kada je nastala, i šta se događa s onima koji ju slušaju, a i šta se događa s onima koji ju ne slušaju. Odlomak je dugačak, pa ću za svrhu ove propovijedi samo izdvojiti ono šta piše od 32-36 stiha; „*Tako djeco poslušajte me, blago onima koji čuvaju moje puteve. Blago čovjeku koji me sluša i bdi nad mojim vratima svaki dan i čuva do vratnike moje. Jer tko nalazi mene, nalazi život i stječe milost od Jahve. A ako se ogriješi od mene, ozljeđuje svoju dušu, svi koje mene mrze, ljube smrt*“. Ovi se stihovi sigurno mogu primijeniti u Ivanovu i Isusovu službu, njihova Radosna vijest koju su proklamirali svome narodu je bila mudrost koja u sebi sadržava ŽIVOT, oni koji su je slušali, stjecali su milost od Boga Oca, a oni koji su je mrzili, ljubili su SMRT. Možda je na to mislio Isus kada je rekao da mudrost opravdaše sva njezina djeca.

3. To bi bilo to od tog odlomka, idemo polako dalje s tekstom koji se nalazi u (Luki 7, 36-50). Čitamo da je neki farizej pozvao Isusa u svoju kuću na objed. Od kud sad to? Kako to da farizej hoće da Isus dođe u njegovu kuću? Znamo po prijašnjim događajima da su farizeji pratili Isusa u njegovoj službi, ali ne u namjeri da čuju njegovo učenje, nego da ga pred narodom prikažu kao luđakom koji gluposti govori.

3.1. Idemo se ponovno ukratko posjetiti nešto, znači farizeji su bili sljedba koja je promovirala svoju usmenu tradiciju u sklopu s Starim Zavjetom. Vjerovali su da je njihov sistem tumačenja Pisma jedini autoritet koji narod mora slušati. Unutar njihove sljedbe su bili Zakonoznanci, Književnici, Pismoznanci, Učitelji Zakona, i svi su oni promovirali svoju sljedbu narodu dok su ih poučavali Stari Zavjet u sinagogama. Ako se sjećate rekao sam da je njihov naziv „farizeji“, značio „odvojeni“. Drugim riječima oni su vjerovali da su odvojeni od strane Boga za posebnu svrhu. Narod ih je jako poštovao, i zbog toga, u očima naroda farizeji su bili primjer kako izgleda čovjek koji voli Boga i sprovodi njegov Zakon u svome životu. Narod je vjerovao da ako će netko baštiniti kraljevstvo Božje onda su to farizeji. Znamo po (Evangeljima) da je Isus - uvjerenje koje je već čvrsto pustilo korijenje među narodom...desetljećima vjerojatno, ako ne stoljećima - rušio, i uvjeravao narod kroz svoje učenje - koje je bilo potkrijepljeno čudesima - da je farizejski religijski pokret pun laži, licemjerstva, samopravednosti, uznositosti, ponosa, sebičnosti...da je ono na kraju puno krivovjerja.

3.2. Zbog toga, nije ni čudo da su ga farizeji mrzili, ali, ovaj farizej čini suprotno od svoje braće, on poziva Isusa u svoju kuću na objed, to nijedan farizej do sada nije učinio. Mnogo biblijskih učitelja tvrdi da je namjera Šimuna – tako se zove ovaj farizej – htio uhvatiti Isusa u klopku. Drugim riječima, htio je upoznati Isusa, u namjeri da vidi kroz razgovor s njim gdje je Isus slab. Samo da bi kasnije on i njegova braća mogli iskoristi tu činjenicu u svoju korist. Može biti da je to istina, znamo da je Isus postao tokom svog učenja neprijatelj broj 1 na listi religijskog sustava zvan farizejska sljedba. Ali isto tako znamo po Biblijskim izvještajima da je bilo farizeja koji su zavoljeli Isusovo učenje. Povjerovali su da je on Mesija koji je imao doći po obećanju Božjem. (Djela apostolska) su dokaz tome. Zbog toga osobno vjerujem da je Šimun farizej pozvao Isusa u svoju kuću jer je stvarno bio zainteresiran za njegovo učenje.

4. Čitamo u 36. stihu da je Isus ušao u kuću od farizeja. To je Isus, samo on može nakon svega šta mu je priredila ta sljedba, biti milostivog srca, srca koje hoće spasiti svakog čovjeka. Ono šta možemo primjetiti kroz (Evangelja) je da Isus nije imao vremena baviti se institucijama, one njega ultimativno nisu zanimale. I šta mislim pod tim? Institucije oduvijek postoje, i svaka od njih ima svoj RELIGIJSKI UM, UM koji ne ovisi o ljudskom biću ultimativno.

Znači pripadnici te institucije su samo sredstvo pomoću kojeg RELIGIJSKI UM promovira svoje ideje u svijetu. Kada ti ljudi prestaju biti pripadnici, zbog svoje smrti ili nekog drugog razloga, UM nastavlja dalje opstajati. Zašto? Zato jer uvijek pronalazi nove sljedbenike koji će promovirati ideje UMA te institucije, i dok je god ovog svijeta, institucije će opstajati. Vjerujem da je Isus to znao, i zato kažem da nije imao vremena za institucije, znao je da je uzalud boriti se protiv njih, znao je da će opstati i nakon šta on ode k Ocu.

4.1. Ali, Isus je uvijek imao vremena za pojedinca, i taj pojedinac je mogao dolaziti iz bilo koje od institucija koje su bile aktivne u Isusovo vrijeme. Drugim riječima, Isus nikada ne bi odbacio pojedinca samo zato jer možda dolazi iz institucije koja je njemu učinila nažao nebrojeno puta. Njegovo učenje je bilo predragocjeno da ne bi pokušao izvući pojedinca iz duhovnog ropstva...iz ralja institucije u kojoj se on nalazio. I Isus je to činio, i vjerujem da je zbog toga ušao u kuću od Šimuna farizeja.

5. Malo ću stati s tumačenjem, želim nešto reći prije nego krenemo dalje s tekstom. Vjerujem da ste svi dobili dojam da sam kritičan prema institucijama koje se danas zovu kršćanke denominacije. I jesam, vjerujem da su prepune krivovjerja, licemjerstva, samopravednosti, uznositosti...baš kao i farizejska sljedba u ono vrijeme. Ali, iako javno kritiziram kršćanske denominacije, to ne znači da kritiziram pojedinca koji se osobno obvezao da će služiti Bogu unutar jedne od tih denominacija. Ja vjerujem da unutar svake denominacije, sljedbe, institucije...kako god to već zovemo...postoje Božja djeca. Djeca koja su izbrana od strane Boga, Boga koji njih osobno kroz svojeg Duha uči mudrosti kako hodati u vjeri dok odrađuju jedinstvenu ulogu za koju ih je Bog predodredio prije samog postanka svijeta. Vjerujem da je to i Biblijska perspektiva, i zbog toga, spreman sam - usprkos sljedbi koja me možda odbacila, koja me je pred drugima možda htjela prikazati heretikom - ući u dom onih koji su pripadnici te denominacije. Moja želja je da baš kao i moj učitelj Isus, njima dam učenje koje će im pomoći dati mudrost kako da baštine život vječni. I vjerujem da svi to moramo činiti. Isus nije došao stvoriti novi religijski pokret zvan kršćanstvo, on je prvenstveno htio pomoći pojedincu da shvati tko je Bog, i šta Bog traži od njega ako želi baštiniti život vječni.

Tako i mi, nitko od nas ne traži da stvorimo još jednu sljedbu unutar piramide zvane kršćanska religija, mi, kao i naš učitelj, trebamo prvenstveno težiti pomoći drugima da shvate šta im je činiti ako žele baštiniti život vječni, naravno, ako smo opremljeni Duhom Božjim i njegovom mudrošću da to činimo.

6. Ok, idemo dalje, u 37. i 38. stihu imamo događaj gdje žena ulazi u kuću farizeja, nepozvana naravno. Ona odlazi do Isusovih nogu, plačući suzama pere noge od Isusa, i onda svojom kosom čisti Isusove noge. Nakon toga ih ljubi i maže skupocjenom pomasti. Meni je osobno ovo jako čudan događaj, kada vizualno to zamišljam, sam u sebi govorim: „*Jako čudna demonstracija privrženosti prema drugom ljudskom biću*“. Normalnije mi je da zagrlim nekoga tko mi je jako drag. Neki od nas su sigurno imali trenutke u svom životu gdje im je neka osoba bila od posebnog značenja. Sjećam se kada mi je doktor spasio život tokom komplicirane operacije koja je mogla otići u krivom smjeru. Kada sam nakon operacije došao sebi, i shvatio šta je taj doktor učinio za mene, nisam se mogao suzdržati, tokom vizite, digao sam se s kreveta, zaplakao suzama radosnicama i snažno zagrlio svoga spasitelja. Boljelo me briga tko nas gleda, da li je to po protokolu pravila odnosa između doktora i pacijenta, ili, ja sam odrastao čovjek, ja ne smijem plakati pred drugima i pokazati svoje osjećaje, ponavljam se boljelo me briga za sve to. Tako da, znam otprilike kako se osjećala žena kada je učinila to što je učinila, ali način na koji je to učinila je meni čudan.

6.1. Opet, moramo se staviti u cipele jednog Židova da bi razumjeli zašto je to baš na taj način pokazala zahvalnost prema Isusu. Imamo nekoliko događaja u Bibliji gdje se događa slična situacija; (Ivan 12, 1-8) Ovdje Marta, sestra od Lazara kojeg je Isus jako volio, čini isto kao i žena u (Lukinom Evangelju). (Ivanu 13, 5) Ovdje Isus pere noge od svojih učenika s vodom, i nakon toga ih suši s ogrtačem koji je nosio na sebi. Iako svaki događaj nosi svoju ideju, vidimo da se pranje nečijih nogu koristilo kao običaj u židovskoj kulturi. Prvenstveno da se operu nečije noge kada bi dolazio kod vas u goste. Ako niste imali slugu u kući koji će oprati noge vaših pozvanika, onda ste to učinili sami, ili bi gosti sami za sebe oprali noge prije nego bi ušli u vašu kuću.

6.2. Nemojmo zaboraviti, pijesak, zemlja, su bili cesta kojom su Židovi hodali u svojim sandalama svakodnevno, i prije nego bi ušli u svoju kuću, ili kuću od susjeda, oprali bi noge u lavoru koji bi bio lociran ispred ulaznih vrata.

Uglavnom, oprati nečije noge je većinom bila dužnost od sluge, ne od vlasnika kuće. I kada bi netko iskazao čast prema uzvaniku kojeg je pozvao tako da bi sam od sebe oprao noge, on ili ona su tim činom iskazali poniznost, divljenje, i ljubav prema svome uzvaniku.

6.3. Vjerujem da se baš to događa u oba događaja iz Biblije. Imamo ženu iz (Luka), i Martu, sestra od Lazara gdje mažu noge od Isusa skupocjenom pomasti. Po tome možemo zaključiti da je njihova ljubav prema Isus neizmjerljivo velika. One tim činom pokazuju da je Isus netko tko ima posebno mjesto u njihovim srcima. Albastrena pomast se koristila u vrlo rijetkim situacijama, i onaj koji ju je imao, čuvao ju je za samo posebne prilike. Čitamo da su pomast stavljali Isus na noge dok su mu kosom brisale noge, čudno, običaj je bio da se pomast stavlja na glavu od uzvanika koji vam je jako drag. Isto tako, čitamo da su pred drugima razvezale svoju kosu u namjeri da brišu Isusove noge. Opet, čudno. A zašto čudno? Ako znamo nešto malo o ondašnjoj židovskoj kulturi, onda znamo da su se žene - koje su htjele biti cijenjene u društvu - uvijek brinule da u javnosti nose veo, ili maramu. Nijedna cijenjena žena nije htjela pokazati svoju kosu u javnosti, to je bila sramota.

6.4. Uglavnom kada skupimo sve podatke shvaćamo da i jedna i druga žena svojim vizualnim gestama, ponesene emocijama zahvalnosti, poniznošću, i ljubavi prema Isusu...u tom trenutku ne mare šta će drugi reći, ne mare jer je pomast skupa i možda je više nikad neće posjedovati, ne mare za ljudske običaje, ne mare u čiju su kuću ušli, ne mare za religijski autoritet koji ih je možda do sada omalovažavao i držao u ropstvu vjerovanja da ne mogu dobiti oprost od Boga, da one nikada ne mogu biti u dobrom odnosu s Bogom...ne, one ne mare za sve navedeno iznad. A zašto ne mare? Zato jer ispred njih stoji Spasitelj s velikim „S“. Spasitelj koji je donio poruku milosti i oprosta, i zbog toga one su spremne ne samo biti odbačene od društva, one su spremne dati život za svoga Spasitelja, i ja vjerujem da žena u (Lukinom Evanđelju) to svojim plodovima (djelima) i pokazuje.

7. Ok, idemo prema kraju propovijedi, nastaviti ćemo s ovim događajem u slijedećoj propovijedi, ali prije nego to učinimo, za kraj želim još ne što reći; u istim stihovima vidimo da autor zove ženu „javna grješnica“. Vrlo vjerojatno je ova žena bila bludnica koja je bila poznata svojoj zajednici da čini nemoralna djela, ili je bila prostitutka. Zato je zove „javna grješnica“.

I zbog te titule, u očima farizejske sljedbe, a tako onda i naroda, ona je bila ljudsko biće kojoj je nemoguće bilo izbjeći prokletstvo Božje. Ako se sjećate govorio sam da su farizeji koristili riječ grješnik kao tehnički izraz da daju jasno do znanja svojoj kulturi tko je onaj tko nije u dobrom odnosu s Bogom. Drugim riječima, oni bi tu osobu osudili na propast, i to su pokazivali svojim gestama. Izbjegavali bi bilo kakav kontakt s takvim ljudima, biti u fizičkom kontaktu s tim ljudima, pozdraviti ih, pokazati milost prema takvim ljudima, pa to bi bio religijski ispad ogromnih razmjera u njihovim očima. Drugim riječima, zbog učenja farizejske sljedbe ta žena je vrlo vjerojatno bila suđena i izrugivana od naroda, na svaki mogući način njezina kultura u kojoj je živjela je njoj dala jasno do znanja da im se gadi ono šta ona je. Ok, tu ćemo stati.